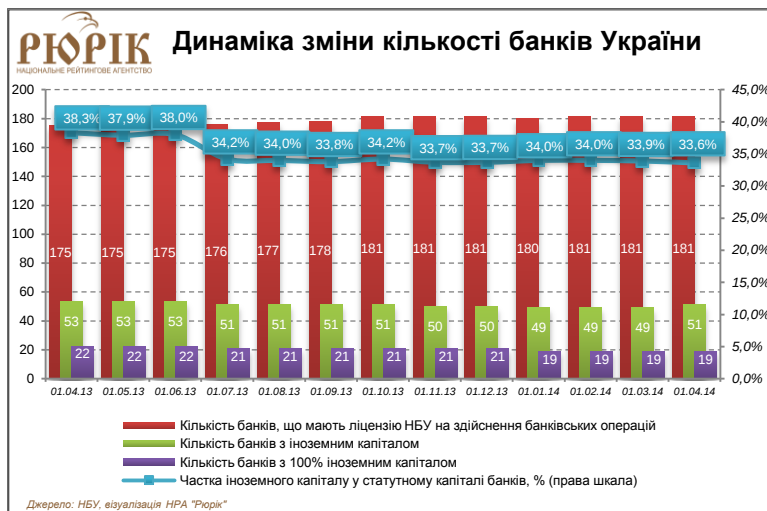
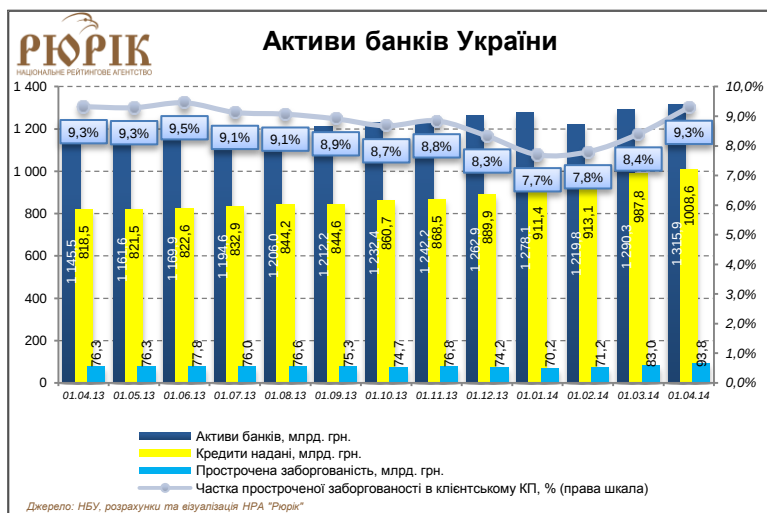

НРА «Рюрік» відзначає наступні ключові зміни в банківській системі України за результатами березня 2014 року:

– Станом на 01.04.2014 р. кількість банків, що мають ліцензію НБУ на здійснення банківських операцій, становила 181 (в т.ч. 51 банківська установа з іноземним капіталом). Зважаючи на несприятливе економічне середовище та нестабільну політичну ситуацію у країні, частка іноземного капіталу в українській банківській системі (статутному капіталі банків) протягом аналізованого періоду значно знизилась та станом на 01.04.2014 р. складала 33,6%. Також слід відмітити, що на результат зниження частки іноземного капіталу в українській банківській системі вплинуло поглинання українськими банками іноземних, а також більш інтенсивне зростання вітчизняних банків в порівнянні з іноземними. Зважаючи на заяви окремих іноземних банків щодо можливого виходу з українського ринку, а також, враховуючи несприятливе економічне середовище, аналітики НРА «Рюрік» вважають подальше згортання бізнесу іноземними банками на території України цілком імовірним. Незважаючи на відтік з українського ринку заїждного капіталу, частка російських банків в активах БСУ залишається стабільною та наразі становить близько 13%.

– Протягом березня 2014 року чисті активи банківської системи України збільшилися на 1,98% (25 579 млн. грн.) та становили 1 315,91 млрд. грн. станом на 01.04.2014 р. проти 1 290,3 млрд. грн. станом на 01.03.2014 р. Втім, слід зазначити, що збільшення сукупного обсягу активів відбувалось, в першу чергу за рахунок значної девальвації національної валюти, що, в свою чергу, спричинило зростання балансової вартості валютних активів в гривневому еквіваленті. Станом на початок квітня 2014 року, значення валютного курсу UAH / USD становило 1 099,81, в той час, як протягом січня курс залишався незмінним на рівні 799,30 грн. / 100 дол. США. Впродовж березня 2014 року продовжився відтік клієнтських коштів, що, в свою чергу, чинило значний тиск на ліквідність та платоспроможність банківської системи України. Протягом березня 2014 року обсяг грошових коштів (включаючи залишки коштів, розміщених на коррахунках в НБУ) збільшився на 1,62% (1 125 млн. грн.) та станом на 01 квітня 2014 року складає 70 742 млн. грн., що, в свою чергу, частково є наслідком отримання кредитів рефінансування від НБУ. Задля підтримання ліквідності комерційних банків обсяг рефінансування банків НБУ в березні становив 32,3 млрд. грн. за середньою відсотковою ставкою 15,66% річних. При цьому, в березні поточного року залишок коштів на коррахунках та транзитних рахунках збільшився на 17,54% (4 720,1 млн. грн.) за одночасного збільшення обов'язкових резервів на 3,1 млрд. грн. Таким чином, на початок квітня залишок коштів на коррахунках становив 31 625,3 млн. грн., а сума обов'язкових резервів складала 31,6 млрд. грн. (в т.ч. 6,2 млрд. грн. – залишок коштів на окремому рахунку в НБУ). Станом на 01.04.2014 р. обсяг високоліквідних активів (без ОВДП) становив 142 083 млн. грн. та представлений наступним чином: готівкові кошти та банківські метали – 23,46%, кошти в НБУ – 26,33% та коррахунки в інших банках – 50,21%. Інвестована банками в ОВДП сума коштів залишається значною та станом на 01 квітня 2014 року складає 84 303,38 млн. грн. Привабливість ОВДП (в т.ч. і валютних) обумовлена тим, що банки мають змогу отримувати кредити рефінансування від НБУ під їх заставу. Також слід відмітити, що банки можуть зараховувати 10% номінальної вартості ОВДП та 100% номінальної вартості ОВДП з терміном обігу понад 3 600 днів для формування обов'язкових резервів, що формуються на окремому рахунку в НБУ. Разом з тим, у зв'язку з обмеженістю інструментів розміщення валютних ресурсів, у банків виникає дилема: або ж не залучати вклади в іноземній валюті, або ж інтенсивно шукати канал їхнього розміщення. Одним з рішень даного питання є інвестування коштів в валютні ОВДП. Частину вільних коштів було інвестовано в ощадні сертифікати НБУ. Станом на 01.04.2014 р. обсяг мобілізаційних операцій становив 229,0 млрд. грн. за середньозваженою відсотковою ставкою 1,97% річних.

– Протягом березня 2014 року обсяг клієнтського кредитного портфеля збільшився на 2,11% та станом на 01 квітня 2014 року складає 1 008,63 млрд. грн. При цьому, варто зауважити, що в умовах скорочення депозитних вкладів як основного ресурсу кредитування, обсяги нових кредитних угод протягом березня зменшилися майже на 18% та станом на початок квітня 2014 року складають 105,7 млрд. грн. Нестабільне політичне середовище, низькі темпи розвитку економіки змушують банківські установи більш приспівливо відноситися до фінансового стану потенційних позичальників або й взагалі призупинити на деякий час кредитування. Обсяг валютних кредитів, протягом січня-березня 2014 року, збільшився на 35,27% (108 638 млн. грн. (екв. в іноземній валюті)). Причиною такого «активного» нарощення валютного портфеля є значна девальвація національної валюти, що, в свою чергу, відобразилось на збільшенні кредитних залишків в іноземній валюті. Частка валютних кредитів в загальному клієнтському кредитному портфелі залишається значною та складає понад 40%. Зростання девальвації національної валюти протягом березня 2014 року спричинило збільшення боргового навантаження на позичальників, що, в свою чергу, сприяло зростанню обсягу простроченої заборгованості на 13,05% (10,83 млрд. грн.), що станом на 01.04.2014 р. складає 93 802 млн. грн. та відповідає 9,3% клієнтського кредитного портфеля і, в свою чергу, в повній мірі покривається сформованими резервами). **Корпоративний клієнтський кредитний портфель** представлений переважно коротко- та середньостроковими кредитами в національній валюті нефінансовим корпораціям, за цільовим спрямуванням – інші кредити (кредити в поточну діяльність). Кредитний портфель суб'єктів господарської діяльності за видами економічної діяльності був

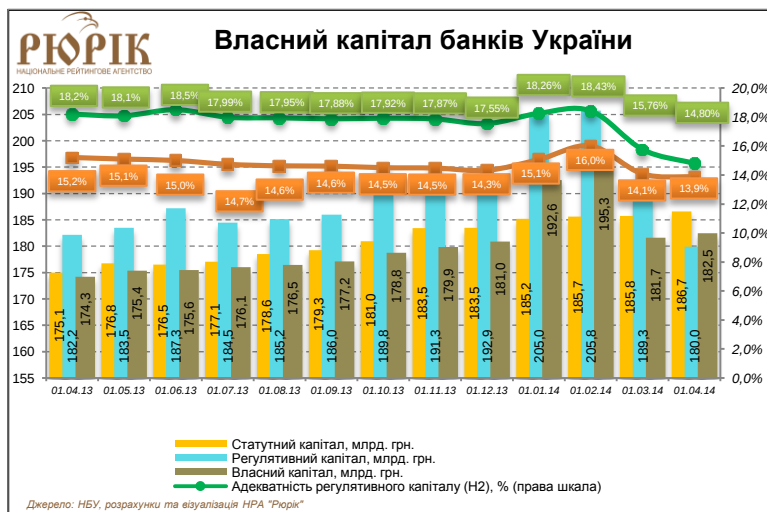

представлений переважно кредитами, наданими представникам сфери «Оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів» та «Переробна промисловість». Рівень рентабельності операційної діяльності виробництва¹ підприємств сфери «Промисловість» складає 3,2% та «Оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів» – 10,8%. Станом на початок квітня 2014 року, середнє значення відсоткової ставки² за кредитами, наданими суб'єктам господарювання складало 17,2% в національній валюті та 10,6% в іноземній валюті (16,3% та 8,2% відповідно на початку січня 2014 року). **Роздрібний клієнтський кредитний портфель** протягом березня 2014 року збільшився на 1,54% (2 760 млн. грн.) та станом на 01 квітня 2014 року складав 182 481 млн. грн. Основною складовою роздрібного клієнтського кредитного портфеля є споживчі кредити (в т.ч. «кешові» кредити). Обсяг іпотечних кредитів, наданих фізичним особам протягом березня 2014 року, порівняно з аналогічним періодом минулого року, збільшився на 3,97% (виключно в іноземній валюті), що пов'язано зі зростанням валютного курсу. Разом з тим, обсяг іпотечних кредитів в національній валюті зменшився. В цілому, низькі темпи іпотечного кредитування обумовлені доволі низькими темпами відновлення будівельної галузі, а також з достатньо низьким платоспроможним попитом населення на довгострокове кредитування.

– Станом на 01.04.2014 р. обсяг зобов'язань БСУ складає 1 133,4 млрд. грн. Основною складовою зобов'язань банківської системи України є портфель коштів клієнтів – 59,27%. Зважаючи на відтік депозитних вкладів, банки змушені задля утримання клієнтської бази підтримувати відсоткові ставки на високому рівні, що, в свою чергу, чинить тиск на значення чистого операційного доходу. Таким чином, середні відсоткові ставки за депозитами в національній та іноземній валюті станом на 01.04.2014 р. складають 15,2% та 7,9% відповідно (18,9% та 8,2% за попередній місяць). Протягом січня-березня 2014 року валютний клієнтський портфель збільшився на 17,82%, в той час, як в національній валюті продовжується відтік коштів. Причиною цього є часткове обмеження на зняття валютних депозитів, а також політична нестабільність та девальвація національної валюти, та як наслідок – недовіра до національної валюти та банків загалом, що в свою чергу, зумовлює значний інтерес до скуповування готівки та вилучення депозитних вкладів. Обсяг готівки, що перебуває поза банківською системою, протягом березня 2014 року збільшився на 6,1% – до 268,5 млрд. грн. **Клієнтський портфель СГД** протягом березня 2014 року зменшився на 1,18% (2,83 млрд. грн.) та станом на 01.04.2014 р. складає 236,43 млрд. грн. Станом на 01.04.2014 р. частка строкових коштів СГД в корпоративному клієнтському портфелі складає 41,11%. Зменшення обсягу довгострокових коштів юридичних осіб в клієнтському портфелі зумовлено обмеженням доступом до кредитних ресурсів, що, в свою чергу, змушує підприємства вилучати свої депозити заради фінансування поточної діяльності. Портфель коштів СГД за видами економічної діяльності представлений переважно за рахунок залучених коштів від представників «Оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів», «Переробна промисловість» та «Сільське господарство, лісове господарство та рибне господарство». **Роздрібний клієнтський портфель** протягом березня 2014 року зменшився на 1,4% (6 180 млн. грн.) та станом на 01.04.2014 р. складає 435,35 млрд. грн. (при цьому, обсяг вкладів населення продовжує знижуватись). Разом з тим, обсяг нових депозитів, залучених від населення зменшився на 5,1% та станом на 01 квітня 2014 року складає 54,5 млрд. грн.

– За результатами березня 2014 року власний капітал банків збільшився на 0,45% (825 млн. грн.). Рівень покриття власним капіталом активів та кредитно-інвестиційного портфеля є прийнятним та становить 13,87% і 16,55% відповідно. Протягом березня 2014 року обсяг регулятивного капіталу зменшився на 9 287 млн. грн., що, в свою чергу, частково є наслідком збиткової діяльності за результатами березня 2014 року та поступового погіршення якості клієнтського кредитного портфеля. Адекватність регулятивного капіталу протягом березня 2014 року знизилась до 14,8% (15,76% станом на 01.03.2014 р.), втім, перевищує з достатнім запасом мінімальне допустиме значення (10%).

– Погіршення якості клієнтського кредитного портфеля не могло не знайти відображення у кінцевому результаті діяльності. Так, станом на 01 квітня 2014 року БСУ отримала збиток в розмірі 1 993 млн. грн. Основною причиною збитків є значне збільшення обсягу сформованих резервів, що, в свою чергу, збільшились більше, ніж у 3 рази (11 933 млн. грн.) порівняно з аналогічним періодом попереднього року. Станом на 01.04.2014 р. обсяг сформованих резервів становить 15 896 млн. грн.

Підготовлено аналітичним департаментом НРА «Рюрік» на основі офіційних даних Національного банку України (режим доступу: www.bank.gov.ua).

Відповідальний за випуск:
Директор з розвитку НРА «Рюрік»,
к.е.н., Долінський Леонід Борисович, тел. (044) 383-04-76.
Відповідальний аналітик:
Фінансовий аналітик НРА «Рюрік»,
Першин Дмитро Олександрович, тел. (044) 484-00-53, вн. 117.

ТОВ «РЮРІК»

☎ 04053 Україна, м. Київ, вул. Артема, 52а
+38 (044) 383 0476, +38 (044) 484 0053
e-mail: info@rurik.com.ua

www.rurik.com.ua

¹ За даними Держкомстату: www.ukrstat.gov.ua. Інформація наведена за період: січень-вересень 2013 року.
² За даними щоденних форм статистичної звітності №310Д.